



Briuselis, 2026 m. birželio 4 d.
(OR. en)

10124/26

ECOFIN 733
UEM 211
SOC 321
EMPL 150
COMPET 680
ENV 623
EDUC 205
ENER 322
JAI 734
GENDER 61
JEUN 102
SAN 398
ECB
EIB

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPRESZ
gavimo data:	2026 m. birželio 3 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2026) 208 final
Dalykas:	Rekomendacija TARYBOS REKOMENDACIJA dėl Graikijos ekonominės, socialinės, užimtumo, struktūrinės ir biudžeto politikos

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2026) 208 final.

Priedama: COM(2026) 208 final



Briuselis, 2026 06 03
COM(2026) 208 final

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl Graikijos ekonominės, socialinės, užimtumo, struktūrinės ir biudžeto politikos

{SWD(2026) 208 final}

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl Graikijos ekonominės, socialinės, užimtumo, struktūrinės ir biudžeto politikos

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 2024 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2024/1263 dėl veiksmingo ekonominės politikos koordinavimo ir daugiašalės biudžeto priežiūros, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1466/97⁽¹⁾, ypač į jo 3 straipsnio 3 dalį,

atsižvelgdama į 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 dėl makroekonominių disbalansų prevencijos ir naikinimo⁽²⁾, ypač į jo 6 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliucijas,

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadas,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Socialinės apsaugos komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonominės politikos komiteto nuomonę,

kadangi:

- (1) Reglamente (ES) 2024/1263 nurodyti ekonomikos valdymo sistemos tikslai – skatinti užtikrinti patikimus bei tvarius viešuosius finansus, tvarų ir įtraukų ekonomikos augimą ir atsparumą pasitelkiant reformas bei investicijas ir neleisti susidaryti perviršiniam valdžios sektoriaus deficitui. Reglamente nustatyta, kad Taryba ir Komisija, vadovaudamosi Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) nustatytais tikslais ir reikalavimais, Europos semestro kontekste vykdo daugiašalę priežiūrą. Europos semestro veikla apima visų pirma konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų rengimą ir įgyvendinimo priežiūrą;
- (2) 2025 m. liepos 16 d. Komisija priėmė Pasiūlymą dėl reglamento, kuriuo įsteigiamas 2028–2034 m. Europos klestėjimo ir saugumo fondas ekonominės, teritorinės ir

¹ 2024 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1263 dėl veiksmingo ekonominės politikos koordinavimo ir daugiašalės biudžeto priežiūros, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1466/97, (OL L, 2024/1263, 2024 4 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

² 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1176/2011 dėl makroekonominių disbalansų prevencijos ir naikinimo (OL L 306, 2011 11 23, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj>).

socialinės sanglaudos, žemės ūkio ir kaimo plėtros bei žuvininkystės ir jūrų reikalams ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2023/955 ir Reglamentas (ES, Euratomas) 2024/2509⁽³⁾. Pasiūlymu siekiama padidinti Sąjungos finansavimo veiksmingumą mažinant finansų architektūros susiskaidymą ir padėti valstybėms narėms koordinuoti savo ekonominę politiką pagal SESV 175 straipsnį;

- (3) 2025 m. lapkričio 25 d. Komisija priėmė nuomonę dėl Graikijos 2026 m. biudžeto plano projekto. Tą pačią dieną Komisija pagal Reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 priėmė 2026 m. įspėjimo mechanizmo ataskaitą – joje Graikija nurodyta kaip viena iš valstybių narių, dėl kurių reikės parengti nuodugnią apžvalgą. Be to, Komisija priėmė rekomendaciją dėl Tarybos rekomendacijos dėl euro zonos ekonominės politikos, rekomendaciją dėl Tarybos rekomendacijos dėl žmogiškojo kapitalo Europos Sąjungoje ir pasiūlymą dėl 2026 m. bendros užimtumo ataskaitos, kurioje analizuojamas užimtumo gairių ir Europos socialinių teisių ramsčio principų įgyvendinimas. Taryba rekomendaciją dėl euro zonos ekonominės politikos⁽⁴⁾ priėmė 2026 m. balandžio 21 d., o bendrą užimtumo ataskaitą ir rekomendaciją dėl žmogiškojo kapitalo – 2026 m. kovo 9 d.;
- (4) 2025 m. sausio 29 d. Komisija paskelbė konkurencingumo kelrodį – strateginę programą, kuria siekiama per ateinančius penkerius metus padidinti Sąjungos konkurencingumą pasaulyje. Kaip esminiai tvaraus ekonomikos augimo ramsčiai, joje nustatytos trys būtinos transformacijos: inovacijos; priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas ir konkurencingumo užtikrinimas; saugumas. Europos semestras suderintas su konkurencingumo kelrodžiu, taip užtikrinant, kad valstybių narių ekonominė politika derėtų su Komisijos strateginiais tikslais ir būtų laikomasi vienodo požiūrio į ekonomikos valdymą, kuriuo visoje Sąjungoje skatinamas tvarus augimas, inovacijos ir atsparumas;
- (5) 2026 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras toliau vykdomas tuo pat metu įgyvendinant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės (EGADP)⁽⁵⁾ galutinį etapą. Per pastaruosius kelerius metus įgyvendinant Europos semestro politikos prioritetus itin svarbūs buvo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo (EGAD) planai kartu su sanglaudos politikos finansavimu, nes buvo reikalaujama, kad šiais planais būtų veiksmingai sprendžiami visi per pastaruosius ciklus atitinkamose konkrečioms šalims pateiktose rekomendacijose nustatyti uždaviniai arba didelė jų dalis, o pagal Europos sanglaudos politiką finansuojamomis programomis – atsižvelgiama į konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas. Artėjant EGADP įgyvendinimo laikotarpio pabaigai, tebėra labai svarbu tęsti pagal ją remiamas ir įgyvendinamas reformas, be kita ko, užtikrinti EGAD plano ir būsimų NRP planų suderinamumą ir tęstinumą;
- (6) 2026 m. birželio 3 d. Komisija paskelbė 2026 m. Graikijai skirtą šalies ataskaitą. Joje įvertinta pažanga, Graikijos padaryta įgyvendinant atitinkamas jai skirtas

³ Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo įsteigiamas 2028–2034 m. Europos klestėjimo ir saugumo fondas ekonominės, teritorinės ir socialinės sanglaudos, žemės ūkio ir kaimo plėtros bei žuvininkystės ir jūrų reikalams ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2023/955 ir Reglamentas (ES, Euratomas) 2024/2509, COM(2025) 565 *final*. Dėl siūlomo reglamento šiuo metu deramasi su abiem teisėkūros institucijomis.

⁴ OL C, C/2026/2434, 2026 4 28, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>).

⁵ 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė, (OL L 57, 2021 2 18, p. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

rekomendacijas, ir apžvelgta, kaip ji įgyvendina EGAD planą. Remiantis šia analize, šalies ataskaitoje nurodyti Graikijai kylantys aktualiausi uždaviniai. Be to, joje įvertinta pažanga, Graikijos padaryta įgyvendinant Europos socialinių teisių ramstį ir siekiant Sąjungos pagrindinių tikslų užimtumo, įgūdžių ir skurdo mažinimo srityse, taip pat pažanga siekiant Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslų;

- (7) pagal Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 5 straipsnį Komisija atliko nuodugnią Graikijos apžvalgą. 2026 m. gegužės 20 d. paskelbtos pagrindinės Komisijos tarnybų to reglamento tikslais atlikto Graikijos makroekonominio pažeidžiamumo vertinimo išvados⁽⁶⁾. 2026 m. birželio 3 d. Komisija padarė išvadą, kad Graikijoje nebėra makroekonominio disbalanso. Visų pirma, per kelerius pastaruosius metus dėl stabilaus BVP augimo sumažėjo su valdžios sektoriaus ir išorės skola susijęs pažeidžiamumas, o prie valdžios sektoriaus skolos sumažėjimo dar labiau prisidėjo biudžeto perteklius; pagerėjo bankų balansai; einamosios sąskaitos deficitas tebėra didelis, tačiau jo palankus finansavimas mažina išorės tvarumo riziką. Graikija įgyvendino atitinkamas reformas, kad sumažintų savo ilgalaikį pažeidžiamumą. Nors tebėra didelis, valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP toliau mažėjo dėl apdairios fiskalinės politikos ir BVP augimo, kuris taip pat prisidėjo prie neigiamos grynosios tarptautinių investicijų pozicijos pagerėjimo. Numatoma, kad tiek valdžios sektoriaus skola, tiek išorės skola toliau mažės. Einamosios sąskaitos deficitas tebėra didelis ir nesitikima, kad šiais metais jis pagerės, bet numatoma, kad didelę jo dalį padengs ES finansavimas ir privatus finansavimas, kuris nėra susijęs su skolos susidarymu. Padėtis darbo rinkoje pagerėjo, o nedarbo lygis toliau mažėjo. Pastaraisiais metais bankai sutvarkė savo balansus. Ne bankų sektoriaus valdymo įmonių turimų neveiksnių paskolų pertvarkymas tebėra lėtas. Bendra politikos pažanga buvo didelė ir buvo sprendžiamos pagrindinės pažeidžiamumo problemos, o vyriausybė ėmėsi įvairių priemonių verslo aplinkai, darbo rinkai ir mokesčių administravimui gerinti. Žvelgiant į ateitį, laikantis patikimos fiskalinės politikos būtų galima toliau mažinti valdžios sektoriaus skolą ir, nors tebėra struktūrinių problemų, susijusių su darbo našumu, Europos semestras suteiks pagrindą struktūrinių reformų pažangai stebėti;
- (8) 2025 m. sausio 21 d. Taryba, remdamasi Komisijos vertinimu ir rekomendacija, priėmė Rekomendaciją, kuria pritariama Graikijos nacionaliniam vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniam struktūriniam planui⁽⁷⁾. Planas apima 2025–2028 m. laikotarpį, o jame pateiktas fiskalinis koregavimas paskirstytas per ketverius metus. Taryba rekomendavo tokį didžiausią grynųjų išlaidų augimo tempą: 3,7 % 2025 m., 3,6 % 2026 m., 3,1 % 2027 m. ir 3,0 % 2028 m.; tai atitinka didžiausią bendrą augimo tempą, apskaičiuotą atsižvelgiant į 2023 bazinius metus, t. y. 6,5 % 2025 m., 10,3 % 2026 m., 13,7 % 2027 m. ir 17,1 % 2028 m.;
- (9) Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą ir jo padariniai yra egzistencinis iššūkis Europos Sąjungai. Komisija paragino valstybes nares prašyti koordinuotai aktyvuoti Stabilumo ir augimo pakto nacionalinę nukrypti leidžiančią išlygą, kad būtų galima remti ES pastangas greitai ir reikšmingai padidinti gynybos išlaidas⁽⁸⁾; 2025 m. kovo 6 d. ši pasiūlymą palankiai įvertino Europos Vadovų Taryba. Gavusi Graikijos prašymą,

⁶ SWD(2026) 137 *final*.

⁷ 2025 m. sausio 21 d. Tarybos rekomendacija, kuria pritariama Graikijos nacionaliniam vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniam struktūriniam planui, (OL C, C/2025/661, 2025 2 10, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2025/661/oj>).

⁸ Komisijos komunikatas „Atsižvelgimas į gynybos išlaidų padidinimą Stabilumo ir augimo pakte“, Briuselis, 2025 3 19, C(2025) 2000 *final*.

2025 m. liepos 8 d. Taryba, remdamasi Komisijos rekomendacija, priėmė rekomendaciją, kuria Graikijai leidžiama nukrypti nuo rekomenduojamo didžiausio grynujų išlaidų augimo tempo⁽⁹⁾. Nacionalinės nukrypti leidžiančios išlygos taikymo laikotarpiu (2025–2028 m.) Graikijai leidžiama peržiūrėti valdžios sektoriaus išlaidų prioritetus arba padidinti valdžios sektoriaus pajamas, kad nuolat didesnės gynybos išlaidos nekeltų pavojaus fiskaliniam tvarumui vidutinės trukmės laikotarpiu;

- (10) 2026 m. balandžio 30 d. Graikija pateikė 2026 m. metinę pažangos ataskaitą⁽¹⁰⁾ dėl rekomenduojamo didžiausio grynujų išlaidų augimo tempo laikymosi ir dėl reformų ir investicijų, kuriomis reaguojama į pagrindinius uždavinius, nustatytus šaliai skirtose Europos semestro rekomendacijose, įgyvendinimo. Metinė pažangos ataskaita taip pat atspindi pagal Reglamento (ES) 2021/241 27 straipsnį du kartus per metus Graikijos teikiamas pažangos, padarytos įgyvendinant ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, ataskaitas;
- (11) 2025 m. realiojo BVP augimas buvo 2,1 %, o infliacija pagal SVKI – 2,9 %. Komisijos 2026 m. pavasario prognozėje numatoma, kad realusis BVP išaugs 1,8 % 2026 m. ir 1,6 % 2027 m., o infliacija pagal SVKI bus 3,7 % 2026 m. ir 2,4 % 2027 m.;
- (12) remiantis Eurostato pateiktais duomenimis⁽¹¹⁾, Graikijos valdžios sektoriaus perteklius padidėjo nuo 1,3 % BVP 2024 m. iki 1,7 % BVP 2025 m. Pertekliaus padidėjimas 2025 m. daugiausia atspindi mažesnes palūkanų išlaidas ir apribotas einamąsias išlaidas, taip pat didesnes pajamas iš PVM, nepaisant įgyvendintų skatinamųjų priemonių (0,6 % BVP), be kita ko, socialinio draudimo įmokų sumažinimo, padidėjusio viešojo sektoriaus darbo užmokesčio ir namų ūkiams skirtos tikslinės paramos. Remiantis iki galutinio Komisijos 2026 m. pavasario prognozės parengimo termino turėta informacija apie politikos priemones, prognozėje numatoma, kad 2026 m. perteklius sudarys 0,8 % BVP, o 2027 m. – 0,6 % BVP. Pertekliaus sumažėjimas 2026 m. daugiausia atspindi mokesčių (gyventojų pajamų mokesčio, nekilnojamojo turto mokesčio ir PVM) sumažinimo, pensijų ir viešojo sektoriaus darbo užmokesčio padidinimo, taip pat didesnių gynybos išlaidų ir laikinų energijos paramos priemonių poveikį. Tolesnis pertekliaus sumažėjimas 2027 m. daugiausia atspindi 2026 m. skatinamųjų fiskalinių priemonių paketo poveikį per visus metus, tolesnį socialinio draudimo įmokų mažinimą ir papildomą viešojo sektoriaus darbo užmokesčio didinimą;
- (13) remiantis Komisijos įverčiais, 2025 m. fiskalinė politika, apimanti tiek nacionalinėmis, tiek ES lėšomis finansuojamas išlaidas, buvo skatinamoji ir jos kryptis⁽¹²⁾ – 0,8 %

⁹ 2025 m. liepos 8 d. Tarybos rekomendacija, kuria Graikijai leidžiama nukrypti nuo Tarybos pagal Reglamentą (ES) 2024/1263 nustatyto didžiausio grynujų išlaidų augimo tempo, (nacionalinės nukrypti leidžiančios išlygos aktyvavimas) (OL C, C/2025/3965, 2025 8 20, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3965/oj>).

¹⁰ 2026 m. metinės pažangos ataskaitos pateikiamos https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_lt

¹¹ Eurostato euro rodikliai, 2026 4 22.

¹² Fiskalinės politikos kryptis apibrėžiama kaip pagrindinės valdžios sektoriaus biudžeto būklės metinio pokyčio matas. Ja siekiama įvertinti ekonominę paskatą, kurią lemia tiek nacionalinėmis, tiek ES biudžeto lėšomis finansuojama fiskalinė politika. Fiskalinės politikos kryptis vertinama kaip i) vidutinės trukmės laikotarpio potencialaus augimo ir ii) pirminių išlaidų, atėmus diskrecines pajamų priemones, bet įskaitant išlaidas, finansuojamas teikiant negrąžintiną paramą (dotacijas) iš Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšų ir kitų Sąjungos fondų, pokyčio skirtumas.

BVP. Numatoma, kad 2026 m. ji bus skatinamoji (jos kryptis – 2,8 % BVP), o 2027 m. – stabdomoji (jos kryptis – 1,5 % BVP);

- (14) remiantis Eurostato pateiktais duomenimis ⁽¹³⁾, Graikijos valdžios sektoriaus bendroji skola sumažėjo nuo 154,2 % BVP 2024 m. pabaigoje iki 146,1 % BVP 2025 m. pabaigoje. Skolos santykio sumažėjimas 2025 m. daugiausia buvo susijęs su nominaliojo BVP augimu ir biudžeto pertekliumi. Remiantis iki galutinio Komisijos 2026 m. pavasario prognozės parengimo termino turėta informacija apie politikos priemones, prognozėje numatoma, kad skolos santykis su BVP iki 2026 m. pabaigos sumažės iki 140,7 %, o iki 2027 m. pabaigos dar sumažės iki 134,4 %;
- (15) remiantis Eurostato duomenimis ⁽¹⁴⁾, bendros valdžios sektoriaus gynybos išlaidos Graikijoje 2025 m. sudarė 2,4 % BVP, t. y. 0,2 procentinio punkto BVP daugiau nei 2024 baziniais metais. Komisijos 2026 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2026 m. jos sudarys 2,6 % BVP, t. y. 0,4 procentinio punkto BVP daugiau nei 2024 m.;
- (16) Sąjungai ir toliau kyla energijos tiekimo sutrikimų ir padidėjusio kainų nepastovumo rizika, kurią dar labiau didina geopolitinė įtampa, daranti poveikį pasaulinėms naftos ir dujų rinkoms. Per 2022–2023 m. energetikos krizę įgyta patirtis parodė, kad plataus masto ir netikslinės priemonės lemia dideles fiskalines išlaidas ir yra socialiai ir ekonomiškai neefektyvios. Nuo karo Artimuosiuose Rytuose pradžios 2026 m. vasario mėn. Graikija ėmėsi fiskalinės politikos priemonių, kad sušvelnintų didelių energijos kainų poveikį namų ūkiams ir įmonėms ⁽¹⁵⁾. Tai, be kita ko, yra socialinių pervedimų ir kainų palaikymo priemonių derinys, visų pirma netikslinė dyzelino subsidija (0,16 EUR už litrą) ir tikslinė kuro kortelė, kuria 2026 m. balandžio–gegužės mėn. suteikta po 50–60 EUR vienai transporto priemonei, taip pat tikslinė trąšų subsidija ūkininkams, padengianti 15 % žemės ūkio sektoriaus išlaidų 2026 m. balandžio–rugpjūčio mėn. laikotarpiu. Papildoma parama apima vienkartinę tikslinę pervedimą vaikų turinčioms šeimoms (150 EUR vienam vaikui) ir kompensaciją keltų operatoriams, siekiant suvaldyti transporto išlaidas. Komisijos 2026 m. pavasario prognozėje numatoma, kad šių priemonių fiskalinės išlaidos 2026 m. sudarys 0,2 % BVP. Remiantis Komisijos įverčiais, jei šios priemonės liktų galioti iki 2026 m. pabaigos, jų fiskalinės išlaidos 2026 m. sudarytų 0,6 % BVP;
- (17) remiantis Komisijos skaičiavimais, grynosios išlaidos Graikijoje 2025 m. išaugo 3,0 %, o 2024 ir 2025 m. iš viso – 2,8 %. 2025 m. grynujų išlaidų augimas neviršija rekomenduojamo didžiausio augimo. Vertinant 2024 ir 2025 m. kartu, bendras grynujų išlaidų augimo tempas taip pat neviršija rekomenduojamo didžiausio augimo tempo;
- (18) remiantis Komisijos skaičiavimais numatoma, kad grynosios išlaidos Graikijoje 2026 m. išaugs 7,3 %, o 2024, 2025 ir 2026 m. iš viso – 10,4 %. Numatomas 2026 m. grynujų išlaidų augimas viršija rekomenduojamą didžiausią augimo tempą ir atitinka 1,5 % BVP metinį nuokrypį. Vertinant 2024, 2025 ir 2026 m. kartu, numatoma, kad už rekomenduojamą didžiausią augimo tempą bus didesnis ir bendras grynujų išlaidų augimo tempas, o tai atitinka 0,2 % BVP bendrą nuokrypį. Tačiau numatomas nuokrypis, remiantis dabartinėmis gynybos išlaidų projekcijomis, neviršija lankstumo pagal nacionalinę nukrypti leidžiančią išlygą ribų;

¹³ Eurostato euro rodikliai, 2026 4 22.

¹⁴ Eurostatas, valdžios sektoriaus išlaidos pagal valstybės funkcijų klasifikatorių (COFOG).

¹⁵ Tai atspindi padėtį iki galutinio Komisijos 2026 m. pavasario prognozės parengimo termino (2026 m. gegužės 4 d.).

- (19) mokesčių ir muitinės administracijos centralizavimas ir skaitmenizacija buvo labai svarbūs gerinant mokestinių prievolių vykdymą, diegiant skaitmenines priemones ir stiprinant atitikties sistemas, be kita ko, pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, o tai padėjo gerokai sumažinti PVM surinkimo atotrūkį. Siekiant išlaikyti šią pažangą, labai svarbu ir toliau investuoti, be kita ko, į IT sistemas, kuriamas naudojantis EGADP parama, skiriant pakankamai išteklių sistemų techninei priežiūrai ir vidaus pajėgumams. Be to, mokesčių sistemai vis dar labai būdingos mokesčių išlaidos (1 236 atvejai 2025 m.), dėl kurių daromas reikšmingas poveikis biudžetui, todėl mokesčių sistema tampa sudėtingesnė ir mažėja pajamų efektyvumas. Sistemingas mokesčių išlaidų vertinimas būtų pagrindinis elementas siekiant racionalizuoti mokesčių išlaidas, taip padidinant bendrą mokesčių sistemos skaidrumą ir padedant užtikrinti fiskalinį tvarumą. Taip pat reikia dėti daugiau pastangų, susijusių su muitinės administracija. Nors dėl vykstančio muitinės administracijos centralizavimo padidėjo muitinės pajamos (nepaisant to, kad bendras importas sumažėjo), vykdymo užtikrinimas ir pajamų surinkimas dar labiau pagerėtų užbaigus patikrinimų centralizavimo procesą, sustiprinus veiklos pajėgumus ir išplėtus infrastruktūrą pagrindiniuose įvežimo punktuose, įskaitant Pirėjo uostą;
- (20) Graikija ir toliau vykdė veiksmus, siekdama modernizuoti savo viešojo administravimo procesus. Atlikus reikšmingą koregavimą po 2010 m., viešosios administracijos dydis ir sąnaudos maždaug suvienodinti su ES vidurkiu. Graikijos viešojo sektoriaus darbo užmokesčio išlaidos 2025 m. iš esmės išliko stabilios ir sudarė 10,2 % BVP, t. y. šiek tiek mažiau negu ES vidurkis (10,3 % BVP). Siekiant palaikyti tokią padėtį, labai svarbu toliau taikyti vienodą darbo užmokesčio dydžių sistemą, kartu išlaikant dabartinį darbuotojų, be kita ko, laikinųjų, skaičių. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytos viešojo administravimo veiksmingumo didinimo priemonės, įskaitant 2023 m. priimtą daugiapakopio valdymo sistemą, kuri turėtų pagerinti centrinių, regioninių ir vietos administracijų veiklos koordinavimą, pavyzdžiui, vandens išteklių valdymo ir civilinės saugos srityse. Tikimasi, kad Graikija pradės taikyti valdymo sistemą, kai priims kodifikuotą įstatymą, kuriuo visos regionų ir vietos administravimo institucijų pareigos bus sujungtos į vieną teisinę sistemą, kuri, kaip tikimasi, bus įdiegta 2026 m.;
- (21) padaryta pažanga mažinant neveiksnių paskolų kiekį bankų balansuose, tačiau likusių neveiksnių paskolų, kurias šiuo metu daugiausia valdo kredito administratoriai, pertvarkymas vyksta lėtai. Dėl teisminių kliūčių, pavyzdžiui, ilgos teismo ginčų prieš aukcionus ir po jų sprendimo trukmės, trečiųjų šalių susidomėjimas yra mažas, o aukcionai vykdomi nesėkmingai, todėl uždelsiamas užtikrinimo priemonių realizavimas. Dėl minėtų užtikrinimo priemonių realizavimo vėlavimų ir su tuo susijusio potencialių pirkėjų atgrasymo nuo dalyvavimo aukcionuose mažėja bendras skolų pertvarkymo sistemos efektyvumas, taip pat mažėja faktinė turto objektų pasiūla. Dėl delsimo taip pat gilėja būsto įperkamumo krizė, nes dėl daugelio neužimtų būstų vykdomos skolų išieškojimo procedūros. Neseniai priimtomis procedūrinėmis priemonėmis siekiama spręsti pirmiau minėtas problemas, paspartinant ginčų prieš aukcionus ir po jų sprendimo procesus, pvz., i) supaprastinant procedūras, ii) įgyvendinant priemones, kuriomis siekiama išvengti neproporcingos su vykdymo užtikrinimu susijusio bylinėjimosi koncentracijos didmiesčių zonose, ir iii) sukuriant skaitmeninę platformą, kad būtų galima pasiekti įtikinamos pažangos paankstinant tolimus posėdžių terminus; tačiau šių priemonių veiksmingumo dar negalima nustatyti;

- (22) kad būtų užtikrinta plataus masto atsakomybė už sėkmingą Sąjungos finansavimo priemonių įgyvendinimą, be kita ko, Europos semestro kontekste, itin svarbus tebėra sistemingas, prasmingas ir savalaikis vietos ir regionų valdžios institucijų, socialinių partnerių, pilietinės visuomenės ir kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas;
- (23) sanglaudos politikos programų, apimančių paramą iš Europos regioninės plėtros fondo (ERPF), Teisingos pertvarkos fondo (TPF), „Europos socialinio fondo +“ (ESF+) ir Sanglaudos fondo, įgyvendinimas Graikijoje tiek pagal projektų atranką, tiek pagal mokėjimus vyksta sparčiau negu ES vidurkis. Svarbu išlaikyti dabartinį pagreitį, kartu kuo labiau didinant investicijų poveikį vietoje. Graikija jau imasi veiksmų pagal savo sanglaudos politikos programas, kad padidintų konkurencingumą ir augimą. Vis dėlto gali reikėti daugiau dėmesio įgyvendinimui skirti kai kuriose srityse, įskaitant tas, kurios susijusios su inovacijomis, atliekų tvarkymu, viešuoju miesto transportu, geležinkeliais ir vietos poreikiais grindžiamomis priemonėmis, kad būtų išsaugotas žmogiškasis kapitalas už sostinės regiono ribų ir sprendžiama demografinio nuosmukio mažiau išsivysčiusiuose regionuose problema. Labai svarbu užtikrinti, kad naujos investicijos, kurias Graikija nustatė atlikdama sanglaudos politikos fondų laikotarpio vidurio peržiūrą, visų pirma investicijos, susijusios su penkiais Laikotarpio vidurio peržiūros reglamente⁽¹⁶⁾ nustatytais prioritetais, būtų vykdomos greitai ir veiksmingai;
- (24) Graikijai kyla tam tikrų uždavinių, susijusių su reglamentavimo našta, kliūtimis patekti į produktų ir paslaugų rinkas, mokslinių tyrimų politikos fragmentacija, ilgais teismo procesais ir neapibrėžtumu dėl to, kad nėra planų, kuriuose būtų apibrėžtas žemės naudojimas;
- (25) Graikija patobulino savo reglamentavimo sistemą ir įdiegė skaitmenines priemones, siekdama supaprastinti įmonių sąveiką su valstybe, pavyzdžiui, buvo supaprastintas ir skaitmenizuotas įmonių steigimo ir veiklos vykdymo licencijavimo procesas. Tačiau, kaip matyti iš Europos investicijų banko atliktų apklausų, Graikijos įmonės vis dar laikosi nuomonės, kad reikalaujamas verslo taisyklių laikymasis yra didelis iššūkis siekiantiems investuoti. Aplinkosaugos leidimų išdavimo procese ir toliau dalyvauja įvairios tarnybos, o jų patvirtinimas užtrunka ilgai. Viena iš priežasčių yra ta, kad reglamentavimo sistema dar nebaigta kurti, nes dar nėra priimti visi antrinės teisės aktai, kuriais būtų užtikrinta, kad neesminių pakeitimų atvejais leidimų išdavimo procesas būtų paprastesnis. Paspirtinti aplinkosaugos leidimų išdavimą taip pat padėtų pakankami pajėgumai ir išsivysčiusis elektroninio aplinkos registro ir susijusių leidimų išdavimo procesų skaitmenizacija visoms susijusioms tarnyboms. Be to, koncesijos sutarčių dėl jūros kranto teisinis pagrindas yra pasenęs, todėl trukdo investuoti į esamą ir naują infrastruktūrą. Visų pirma, atsižvelgiant į labai sudėtingus saugos ir aplinkos apsaugos reikalavimus, atskira teisinė sistema būtų naudinga infrastruktūrai, susijusiai su pramonine, gavybos ir kita pagalbine veikla. Apskritai patikimi reglamentavimo poveikio vertinimai būtų viena iš pagrindinių priemonių, kurias taikant būtų galima nustatyti ir šalinti nepagrįstą reglamentavimo našta. Tikimasi, kad privačiajam sektoriui, įskaitant ūkininkus, tenkanti administracinė našta sumažės užbaigus kadastro kartografavimą ir jį integravus į viešojo ir mokesčių administravimo pagrindinę informacinę sistemą;

¹⁶ 2025 m. rugsėjo 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2025/1914, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) 2021/1058 ir (ES) 2021/1056, kiek tai susiję su konkrečiomis priemonėmis strateginiams uždaviniams spręsti atliekant laikotarpio vidurio peržiūrą.

- (26) specialistų, visų pirma teisininkų, architektų, statybos inžinierių ir apskaitininkų, paslaugoms taikomos griežtos taisyklės, darančios poveikį paslaugų teikimui šalies viduje ir tarpvalstybiniu mastu, (įskaitant patekimo į rinką reikalavimus; daugiadalykės praktikos ir reklamos apribojimus; teritorinius apribojimus ir kai kuriais atvejais fiksuotų įkainių sąrašus). Šių specialistų paslaugų įmonių pasitraukimo rodiklis taip pat yra mažas. Be to, išlieka ES vidaus prekybai taikomi reguliavimo apribojimai, visų pirma kalbant apie patekimo į mažmeninės prekybos rinką, skirstymo į zonas ir licencijų išdavimo reikalavimus. Farmacijos sektoriuje ir toliau taikomos griežtos įsisteigimo taisyklės, įskaitant apribojimus dėl gyventojų skaičiaus ir geografijos. Konkretiems sektoriams taikomos įsisteigimo taisyklės transporto ir telekomunikacijų sektoriuose taip pat yra griežtesnės nei visoje ES. Bendrosios rinkos kontekste užsienio investuotojų ir paslaugų teikėjų patekimo į rinką ir įsisteigimo išlaidos didėja dėl dažnų mokesčių taisyklių pakeitimų, didelių reikalavimų laikymosi išlaidų ir reguliavimo kliūčių. Šie suvaržymai ypač pastebimi specialistų paslaugų ir mažmeninės prekybos sektoriuose, taip pat transporto ir tinklų sektoriuose;
- (27) mokslinių tyrimų politikos valdymas ir finansavimo šaltiniai tebėra fragmentiškai paskirstyti keliuose Graikijos ministerijose ir viešuosiuose subjektuose, o šių įstaigų veiklos koordinavimas yra silpnas. Kalbant apie galimybes gauti finansavimą, rizikos kapitalo investicijos tebėra gerokai mažesnės už ES vidurkį, o vietos privačiojo akcinio kapitalo ir augimo rizikos kapitalo rinka nėra išvystyta. Tai rodo, kad naudojamosi valstybės remiamomis iniciatyvomis, o ne brandžiomis privačiomis rinkomis. Be to, nors galimybės gauti finansavimą pradiniam etape iš esmės atitinka galimybes kitose ES šalyse, startuoliams priartėjus prie ankstyvojo etapo arba augimo etapo finansavimo apribojimai neišnyksta. Be to, nepaisant to, kad viešoji parama verslo moksliniams tyrimams ir plėtrai padidėjo, privačiojo sektoriaus išlaidos vis dar gerokai atsilieka nuo ES vidurkio. Žvelgiant į ateitį, tebėra labai svarbu stiprinti mokslinių tyrimų politikos valdymą ir užtikrinti ilgalaikį mokslinių tyrimų ir plėtros finansavimą. Graikijos įmonių finansinius suvaržymus dar labiau didina pavėluoti mokėjimai, visų pirma iš viešojo sektoriaus. MVI, kurioms atliekami pavėluoti viešųjų įstaigų mokėjimai, dalis gerokai viršija ES vidurkį (33 %, palyginti su 20 %);
- (28) Graikijos inovacijų potencialą dar labiau riboja vis dar menkas įmonių, visų pirma MVI, skaitmeninių technologijų naudojimas. Nepaisant padarytos pažangos, MVI skaitmenizacijos rodiklis tebėra gerokai mažesnis už ES vidurkį (55,95 %, palyginti su 71,39 % 2025 m.). Apskritai įmonės taip pat atsilieka diegdamos svarbiausias skaitmenines technologijas, pavyzdžiui, dirbtinį intelektą (DI), debesijos kompiuteriją ir duomenų analizės priemones;
- (29) Graikija padarė tolesnę pažangą didindama teisingumo sistemos veiksmingumą ir efektyvumą: iš dalies pakeitė civilinio proceso kodeksą, siekdama pagerinti civilinių ir komercinių bylų nagrinėjimą pirmosios ir apeliacinės instancijos teismuose ir vykdymo užtikrinimo srityje, taip pat siekdama skaitmenizuoti teismo procesus, ir priėmė naują jurisdikcinę tvarką, susijusią su ginčiais, kylančiais dėl viešųjų pirkimų procedūrų. Rengiamas alternatyvaus ginčų sprendimo mechanizmų kodeksas, kurio taikymo sritis bus išplėsta, kad apimtų ir su viešaisiais pirkimais susijusių ginčų sprendimo procesus, tačiau jis dar nepriimtas. Vis dėl to informacinių technologijų integravimas į teismo procesus tebėra nepakankamas arba atsitiktinis, jis vis dar vykdomas tik keliuose teismuose ir neapima visų darbo srautų, o civilinių, baudžiamųjų ir administracinių teismo procesų trukmė vis dar yra viena ilgiausių ES, todėl susikaupia daug neišnagrinėtų bylų, o tai ypač veikia sutartinių ir nuosavybės teisių užtikrinimą, vykdymo užtikrinimo procedūrų įgyvendinimą ir ginčų dėl viešųjų

pirkimų sprendimą. Be to, yra galimybių toliau daryti pažangą peržiūrint teismų organizavimo teisinę sistemą ir teisėjų statusą;

- (30) šiuo metu patvirtinti tik apie 20 % Graikijos teritorijos apimantys vietiniai miestų planai. Kadangi nėra aiškiai apibrėžtos žemės naudojimo tvarkos, atsirado neapibrėžtumas dėl leidžiamos ekonominės veiklos ir vyksta neoficiali statyba, o dėl to savo ruožtu susidaro netvarus spaudimas aplinkai ir infrastruktūrai. Graikija padarė didelę pažangą EGADP kontekste rengdama miestų planus, tačiau šią reformą reikia užbaigti, kad būtų galima paspartinti investicijas;
- (31) nors, vertinant pagal bendrą elektros energijos gamybos apimtį, atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalis didėja, Graikija tebėra labai priklausoma nuo iškastinio kuro. Didmeninės elektros energijos kainos yra nepastovios (jas dar labiau didina geopolitiniai pokyčiai) ir tebeviršija ES vidurkį, iš dalies dėl didelės priklausomybės nuo gamtinių dujų, naudojamų gaminant elektros energiją. Graikijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytos kelios reformos ir investicijos, įskaitant kaupimo pajėgumų didinimą, kurios, kaip tikimasi, paspartins priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo procesą. Tačiau vertėtų imtis tolesnių veiksmų, kad būtų sumažinta Graikijos priklausomybė nuo iškastinio kuro ir sumažintos elektros energijos kainos – pavyzdžiui, nustatyti jūros vėjo energetikos plėtros zonas, skatinti paklauso atsaką ir paspartinti išmaniųjų skaitiklių diegimą, užbaigti salų tinklų sujungimą, sumažinti skirstomojo tinklo nuostolius ir išlaidas, kurias dėl elektros energijos mažmenininkų įsiskolinimų turi padengti galutinis vartotojas;
- (32) Graikijoje teikiamos didelės subsidijos iškastiniam kurui, kurių neplanuojama laipsniškai atsisakyti iki 2030 m. (pavyzdžiui, anglių ir kokso pramoniniam naudojimui) ir kurios yra ekonomiškai neefektyvios ir palaiko priklausomybę nuo iškastinio kuro. Visų pirma, pirmenybė galėtų būti teikiama subsidijų iškastiniam kurui, kuriomis nėra nei mažinamas energijos nepriteklus, nei padedama didinti energetinį saugumą ir kurios trukdo elektrifikacijos procesui ir nėra itin svarbios pramonės konkurencingumui, laipsniškam panaikinimui. Graikijoje energijos mokesčiai ir toliau yra palankesni iškastiniam kurui, o ne elektros energijai, dėl to siunčiamas prieštaringas kainos signalas, atsižvelgiant į padidėjusią atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalį, palyginti su visa pagaminama elektros energija. Todėl galutinės iškastinio kuro energijos kainos yra mažesnės, palyginti su elektros energijos kainomis, o Graikija yra viena iš ES valstybių narių, kuriose elektros energijos ir dujų kainų santykis yra didžiausias. Be to, Graikija tebėra ES šalis, kurioje akcizai dyzelinui yra ypač maži, palyginti su benzinui taikomu akcizu, nors dyzelinas yra žalingesnis aplinkai. Todėl energijos mokesčių perkalibravimas kartu su laipsnišku subsidijų iškastiniam kurui panaikinimu galėtų suteikti daugiau paskatų vykdyti elektrifikavimą. Galiausiai tikslingesnis pajamų šaltinių (pvz., ATLPS) naudojimas leistų skirti pakankamai išteklių pagrindinėms paramos schemoms (pvz., atsinaujinančiųjų energijos išteklių sąskaitai), taip pat toliau skatinti pramonės ir transporto sektoriaus priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą, o taip būtų dar labiau prisidedama prie sąžiningos ir įtraukios Graikijos žaliosios pertvarkos;
- (33) Graikijos transporto priemonių parkas yra vienas seniausių ES, o tai yra viena iš pagrindinių priežasčių, kodėl Graikijos transporto sektorius yra vienas iš pagrindinių šalies CO₂ išmetančių sektorių. Graikijai būtų naudinga parengti išsamią strategiją, kuri apimtų, be kita ko, investicijų planą ir reformas ir kuria būtų skatinama mažinti transporto sektoriaus priklausomybę nuo iškastinio kuro plečiant elektrinių transporto priemonių naudojimą, be kita ko, gerinant miesto viešojo transporto pajėgumus ir

kokybę. Be to, užbaigusi paskelbtus tarpregioninio susisieikimo ir miesto autobusų transporto paslaugų konkursus, Graikija sukurs saugesnę ir palankesnę aplinką, kad būtų skatinamas jos autobusų parko modernizavimas ir žalinimas. Teigiamą poveikį taip pat turėtų pagrindinių miestų autobusų terminalų modernizavimas, siekiant skatinti įvairiarūšio transporto naudojimą. Be to, didelės ekonominės ir aplinkosauginės naudos atneštų Graikijos keleivinio laivyno, kurio daugiau kaip 80 % keleivinių laivų yra senesni nei 20 metų ir kuriam trūksta žaliųjų technologijų, atnaujinimas. Pagal Graikijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą parengtas Graikijos keleivinio laivyno atnaujinimo pagrindinis planas, kuriuo galima vadovautis priimant politikos sprendimus dėl laivų modernizavimo, uostų infrastruktūros ir finansavimo;

- (34) Graikija yra įsipareigojusi modernizuoti nacionalinę geležinkelių sistemą. Šiuo metu vykdoma EGADP lėšomis remiama geležinkelių reforma, kuria siekiama, kad Graikijos geležinkelių sektorius taptų saugesnis, efektyvesnis, labiau integruotas, modernus ir atitiktų klientų paklausą, daugiausia dėmesio skiriant infrastruktūros valdytojo pajėgumų ir investicijų didinimui. Siekiant remti šias pastangas, labai svarbu įdiegti Europos geležinkelių eismo valdymo sistemą ir stiprinti Graikijos geležinkelių reguliavimo institucijos veiklos pajėgumus, be kita ko, sprendžiant išteklių ribotumo problemą. Kurdama modernią ir efektyvią geležinkelių sistemą Graikija gali pasinaudoti savo strategine vartų tarp Europos, rytinės Viduržemio jūros regiono dalies ir Juodosios jūros regiono padėtimi ir sukurti patikimą, konkurencingą ir aplinkos atžvilgiu tvarią transporto sistemą, kuria būtų prisidedama prie regioninės plėtros, sanglaudos, tarpvalstybinio susisieikimo ir ekonomikos augimo;
- (35) Graikija ypač neatspari klimato kaitai ir susijusiems ekstremaliems meteorologiniams reiškiniams, pavyzdžiui, didelėms sausroms, potvyniams, gamtos gaisrams ir karščio bangoms. Šie reiškiniai tampa vis dažnesni ir smarkesni, todėl būtini brangiai kainuojantys paveiktos infrastruktūros atstatymo darbai ir didelių miško ir žemės ūkio paskirties žemės plotų atkūrimo darbai. Šiuo metu Graikijai trūksta išsamios strategijos ir aiškaus atsakomybės, be kita ko, regionų ir vietos administravimo institucijų, paskirstymo, kad būtų galima planuoti ir įgyvendinti investicijas siekiant prisitaikyti prie klimato kaitos. Sukurdama daugiapakopio valdymo sistemą ir integruodama atsparumo klimato kaitai aspektus visais viešojo administravimo lygmenimis ir visuose pagrindiniuose sektoriuose (pvz., energetikos ir transporto), Graikija nustatytą palankesnę sistemą, kad būtų galima visoje šalyje, įskaitant pakrančių ir salų regionus, tvariai ir veiksmingai atlikti reikalingą pagrindinių investicijų į infrastruktūrą atsparumo klimato kaitai didinimo darbą. Todėl reikėtų teikti pirmenybę rizika grindžiamam planavimui ir sutelkti tinkamas viešąsias ir privačiąsias investicijas, visų pirma sektoriuose, kuriuose pažeidžiamumo dėl klimato kaitos problemos vis dar nepakankamai sprendžiamos, be kita ko, transporto ir nuo jūrinės veiklos priklausomuose sektoriuose, kuriems kyla didelė su klimatu susijusi rizika. Be to, Graikijai būtų naudinga laikytis struktūrinio požiūrio į nelaimių rizikos finansavimą ir imtis tolesnių politikos veiksmų siekiant padidinti privačiojo draudimo aprėptį, be kita ko, priėmus nacionalinę strategiją dėl privačiojo draudimo nuo gaivalinių nelaimių. Nors per pastaruosius porą metų Graikija ėmėsi tam tikrų priemonių, kuriomis siekiama padidinti privačiojo draudimo aprėptį, ji tebėra viena mažiausių ES, o skirtumai tarp Atikos regiono ir kitų regionų yra dideli;
- (36) Graikija yra viena iš didžiausių vandens stygių patiriančių ES šalių, o daugiausia vandens išteklių, t. y. daugiau kaip 80 % viso suvartojamo vandens, suvartojama žemės ūkio sektoriuje. Šalies vandentiekai kyla didelis spaudimas; padėtį dar labiau

blogina ilgai trunkančios sausros, smarkios liūtys, nėra tinkamos paviršinio ir lietaus vandens surinkimo ir saugojimo sistemos, o pakartotinis išvalytų nuotekų naudojimas – ribotas. Įgyvendindama nacionalinį ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą Graikija parengė naują nacionalinę vandens strategiją, kuria siekiama efektyviai ir tausiai naudoti vandens išteklius, ir pradėjo bandomąją pagrindinių vandens paslaugų teikėjų reorganizavimo iniciatyvą. Šios strategijos įgyvendinimas kartu su investicijomis į tvarų vandens išteklių valdymą ir infrastruktūrą yra labai svarbus kuriant ir išlaikant atsparią infrastruktūrą ir skatinant efektyviai naudoti vandens išteklius. Atlikusi sanglaudos politikos laikotarpio vidurio peržiūrą Graikija padidino asignavimus su vandeniu susijusioms investicijoms. Iniciatyvos, kuriomis skatinamas žiedinis vandens išteklių valdymas ir paklausos valdymas, taip pat pastangos didinti visuomenės informuotumą apie tinkamai išvalytų nuotekų vertę ir saugą gali padėti sumažinti vandens trūkumą ir padidinti bendrą tvaraus vandens tiekimo valdymo efektyvumą;

- (37) Graikija patiria sunkumų atliekų tvarkymo srityje. Nepaisant to, kad 2022 m. buvo įvestas sąvartyno mokestis, apie 80 % komunalinių atliekų vis dar šalinamos sąvartynuose. Tinkamų perdirbimo įrenginių trūkumas ir nedidelė pažanga didinant perdirbimo mastą, kuris tebėra tik 17,4 % (palyginti su 48 % ES), rodo, kad reikia visapusiškesnio ir labiau integruoto požiūrio į atliekų tvarkymą. Siekiant spręsti šias problemas, labai svarbu atnaujinti regioninius atliekų tvarkymo planus pagal Atliekų pagrindų direktyvos reikalavimus ir investuoti į kietųjų atliekų tvarkymo infrastruktūrą. Tai, be kita ko, būtų schemų „mokėk už tiek, kiek išmeti“ priėmimas, laiku vykdomas rūšiuojamojo surinkimo programų įgyvendinimo užtikrinimas ir regioninių kietųjų atliekų tvarkymo įstaigų pajėgumų stiprinimas, visų pirma tokiose vietovėse kaip salos, kuriose pajėgumų apribojimai dar labiau padidėja turizmo piko laikotarpiais. Ėmusis šių veiksmų, Graikija gali sumažinti priklausomybę nuo sąvartynų, padidinti perdirbimo mastą ir skatinti taikyti veiksmingesnę atliekų tvarkymo praktiką;
- (38) bendri Graikijos užimtumo rodikliai pastaraisiais metais buvo geri, taigi atotrūkis nuo ES vidurkio sumažėjo. Tačiau dėl labai mažo moterų dalyvavimo darbo rinkoje rodiklio vyrų ir moterų užimtumo skirtumas yra beveik dvigubai didesnis už ES vidurkį. Be to, Graikijoje yra daug nesimokančio, nedirbančio ir mokymuose nedalyvaujančio jaunimo (13,6 % 2025 m.), o pažeidžiamoms grupėms, pavyzdžiui, asmenims su negalia, trečiųjų valstybių piliečiams ar romams, ypač sunku patekti į darbo rinką. Dirbančių asmenų, ypač jaunimo, moterų ir pažeidžiamų grupių asmenų, skaičių ir darbo vietų kokybę galėtų padėti padidinti tolesnis skatinimas sudaryti lanksčias darbo sąlygas bei vaikų priežiūros ir ilgalaikės priežiūros paslaugų plėtojimas. Taip pat tebėra labai svarbu stiprinti aktyvią darbo rinkos politiką ir spręsti įgūdžių pasiūlos ir paklausos neatitikties problemą geriau pritaikant švietimo ir mokymo sistemas prie darbo rinkos poreikių ir gerinant suaugusiųjų mokymosi programų koordinavimą, veiksmingumą ir rezultatus. Nors įgyvendinamos strateginės programos ir kai kurios priemonės, didelei gyventojų daliai vis dar gresia skurdas, o socialinių pervedimų veiksmingumas yra mažesnis už ES vidurkį ir pastaraisiais metais gerokai sumažėjo. Nepatenkinti medicininės priežiūros poreikiai, menkas ilgalaikės priežiūros paslaugų teikimas, didelės būsto išlaidos ir nepritekliaus lygis rodo, kad reikia tvirtos socialinės apsaugos sistemos ir tolesnių politikos veiksmų. Socialinių ir esminių paslaugų prieinamumas tebėra ribotas, o tai kenkia marginalizuotoms ir atokioms bendruomenėms;

- (39) be ekonominių ir socialinių uždavinių, kurie sprendžiami ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu ir naudojantis kitais ES fondais, Graikijai kyla tam tikrų papildomų uždavinių, susijusių su švietimu. Dalyvavimas ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros programose nuo trejų metų amžiaus iki pradinio privalomojo ugdymo pradžios tebėra ypač menkas. 2019 m. duomenimis (t. y. naujausiais Eurostato turimais Graikijos duomenimis), šalis užėmė paskutinę vietą tarp ES valstybių narių pagal registracijos į tokias ugdymo įstaigas lygį, o pažangos stebėjimą apunkina naujesnių duomenų trūkumas. Dalyvavimas jaunesniems vaikams skirtose ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros programose taip pat tebėra ypač menkas. 2024 m. ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros įstaigas Graikijoje lankė 28,8 % jaunesnių nei trejų metų amžiaus vaikų (ES – 39,3 %). Šis rodiklis ypač žemas vaikų, kuriems gresia skurdas ar socialinė atskirtis, grupėje. Graikija raginama padidinti jaunesnių nei trejų metų amžiaus vaikų dalyvavimo lygį, kad iki 2030 m. būtų pasiektas persvarstytas Barcelonos tikslas – 42,8 %;
- (40) remiantis naujausiais 2022 m. EBPO tarptautinio moksleivių vertinimo programos duomenimis, didelė dalis Graikijos penkiolikmečių moksleivių nepasiekia minimalaus pagrindinių įgūdžių lygio. Nepakankamų mokymosi pasiekimų rodiklis yra vienas didžiausių ES ir nuo 2018 m. padidėjo visose socioekonominėse grupėse, o tai rodo, kad esama struktūrinių švietimo sistemos kokybės ir teisingumo problemų. Šios problemos, kurios daro neigiamą poveikį Graikijos švietimo rezultatams, gali būti siejamos su ribotu švietimo politikos finansavimu, nepakankamu mokyklų savarankiškumu, pasenusiais moksleivių vertinimo metodais ir sunkumais įgyvendinant kompetencija grindžiamus mokymo metodus ir specifinius mokymo metodus dirbant su moksleiviais su negalia ir specialiųjų poreikių turinčiais moksleiviais. Mokytojų tęstinio profesinio tobulėjimo galimybės tebėra ribotos, o tai kartu nepakankama mokytojų vertinimo kultūra dar labiau kenkia švietimo kokybei;
- (41) suaugusiųjų dalyvavimo mokymuose rodiklis sudaro 16,6 %, o tai yra daug mažiau nei ES vidurkis ir gerokai atsiliekama nuo Graikijos 2030 m. 40 % tikslo. Kadangi įgūdžių prognozavimo mechanizmai nėra pakankamai veiksmingi, išlieka įgūdžių pasiūlos ir paklausos neatitiktis. Prasti profesinio rengimo ir mokymo sistemos rodikliai trukdo pastangoms panaikinti atotrūkį nuo įgūdžių paklausos darbo rinkoje. Nepaisant didėjančios paklausos, IRT specialistų procentinė dalis, palyginti su visais dirbančiais, yra mažiausia ES – 2,5 %. Be to, bendra suaugusiųjų, turinčių pagrindinius arba aukštesnius nei pagrindinius skaitmeninius įgūdžius, dalis 2025 m. buvo 50,96 %, t. y. 10 procentinių punktų mažesnė už ES vidurkį. Remiantis Komisijos tarnybų atlikta socialinės konvergencijos sistemos antrojo etapo šalių analize, šių uždavinių sprendimas taip pat padėtų remti aukštynkryptę socialinę konvergenciją⁽¹⁷⁾;
- (42) nuo 2019 m. būsto kainos sparčiai kilo dėl didelės paklausos ir vangios statybos veiklos. Vidaus paklausa padidėjo laikotarpiu po COVID-19 pandemijos ir išliko didelė. Užsienio paklausa, kurią paskatino auksinės vizos programa ir investavimo į turizmą galimybės, 2025 m. šiek tiek sumažėjo. Būsto pasiūla yra ribota dėl kelerius metus vangiai vykdytų investicijų į būstą, kurios, palyginti su ES, tebėra nedidelės, nepaisant pastaruoju metu suaktyvėjusios statybos veiklos. Būsto ir nuomos kainų padidėjimas viršijo pajamų augimą, todėl būsto įperkamumas pablogėjo ir tai paveikė didelę Graikijos gyventojų dalį. Pagal Graikijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo

¹⁷ SWD(2026)122 final – Second-stage country analysis on social convergence in line with the Social Convergence Framework (SCF).

didinimo planą dar reikia įgyvendinti nacionalinę būsto strategiją ir abipusio keitimosi viešąja nuosavybe programą (*Kinoniki Antiparochi*), kad privačiojo sektoriaus plėtotojai būtų skatinami investuoti į įperkamą ir socialinį būstą, kai šios priemonės bus priimtos;

- (43) pagal nacionalinį ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą Graikija investavo į perėjimą prie pirmine sveikatos priežiūra grindžiamos sveikatos priežiūros sistemos. Remiantis šiomis pastangomis reikia toliau skatinti galimybes naudotis kokybiškomis ir įperkamomis sveikatos priežiūros paslaugomis ir mažinti gyventojų nurodomus didelius nepatenkintus sveikatos priežiūros poreikius. Tai apima asmeninių gydytojų reformos ir siuntimų sistemos veikimo užtikrinimą ir slaugytojų bei bendrosios praktikos gydytojų trūkumo, taip pat jų geografinio disbalanso, kuris tebėra viena iš pagrindinių problemų, trukdančių naudotis šiomis paslaugomis, problemos sprendimą. Be to, Graikija vis dar praneša apie didžiausią savo lėšomis padengiamų mokėjimų dalį visoje ES. Siekiant padėti spręsti šią problemą, labai svarbu peržiūrėti paciento priemokų už sveikatos priežiūrą mastą ir užtikrinti, kad dantų priežiūros paslaugos būtų apmokamos viešojo sektoriaus lėšomis. Atsižvelgiant į Graikijos investicijas į skaitmeninę sveikatos priežiūros transformaciją, tolesnės pastangos didinti skaitmeninį raštingumą sveikatos srityje padės paspartinti e. sveikatos priemonių ir paslaugų diegimą. Ateityje, siekiant paveikiai plėtoti didelio poveikio politiką, kad būtų sprendžiamos sveikatos priežiūros sistemos problemos, labai svarbu teikti ir naudoti kokybiškus viso sektoriaus duomenis;
- (44) atsižvelgdama į glaudžias euro zonos valstybių narių ekonomikos tarpusavio sąsajas ir jų kolektyvinį indėlį į ekonominės ir pinigų sąjungos veikimą, 2026 m. Taryba rekomendavo euro zonos valstybėms narėms, be kita ko, įgyvendinant savo EGAD planus, imtis veiksmų 2026 m. rekomendacijai dėl euro zonos ekonominės politikos įgyvendinti. Graikijai skirta 1 rekomendacija padeda įgyvendinti pirmą, antrą, trečią ir keturioliktą rekomendacijas dėl euro zonos, 2 rekomendacija padeda įgyvendinti ketvirtą rekomendaciją dėl euro zonos, 3 rekomendacija padeda įgyvendinti septintą, aštuntą ir devintą rekomendacijas dėl euro zonos, 4 rekomendacija padeda įgyvendinti septintą rekomendaciją dėl euro zonos, o 5 rekomendacija padeda įgyvendinti penktą rekomendaciją dėl euro zonos;
- (45) atsižvelgdama į itin svarbų žmogiškojo kapitalo vaidmenį didinant Sąjungos konkurencingumą ir strateginį savarankiškumą, 2026 m. Taryba rekomendavo valstybėms narėms imtis veiksmų, siekiant skubiai spręsti su žmogiškuoju kapitalu susijusias įgūdžių ir švietimo sričių struktūrines problemas, trukdančias konkurencingumui. Graikijai skirtos 2026 m. rekomendacijos gali padėti įgyvendinti Tarybos rekomendaciją dėl žmogiškojo kapitalo Sąjungoje,

REKOMENDUOJA Graikijai 2026 ir 2027 m. imtis šių veiksmų:

1. toliau laikytis 2025 m. sausio 21 d. Tarybos rekomenduoto didžiausio grynųjų išlaidų augimo tempo ir kartu pasinaudoti lankstumu pagal nacionalinę nukrypti leidžiančią išlygą didinti gynybos išlaidas. Didinti gynybos išlaidas ir parengti, kartu užtikrinant išlaidų efektyvumą ir laipsniškai pritaikant biudžetą, kad būtų išlaikytos struktūriškai didesnės gynybos išlaidos. Užtikrinti, kad visos priemonės, kurių imamasi siekiant sušvelninti energijos kainų kilimo dėl krizės poveikį, būtų laikinos, kad jomis būtų siekiama apsaugoti pažeidžiamus namų ūkius ar reaguoti į energijai imlių įmonių poreikius ir kad jos išsaugotų paskatas taupyti energiją, o jų fiskalinės išlaidos būtų suderinamos su įsipareigojimais pagal ES fiskalinę sistemą. Toliau dėti pastangas gerinti mokestinių prievolių vykdymą, be kita ko, tęsti muitinės ir mokesčių

patikrinimų centralizaciją ir skaitmenizaciją, taip pat didinti mokesčių sistemos skaidrumą vertinant ir racionalizuojant mokesčių išlaidas. Toliau gerinti viešojo administravimo veiksmingumą ir efektyvumą visapusiškai įgyvendinant daugiapakopio valdymo sistemą. Toliau mažinti bankų ir kredito administratorių turimų neveiksnių paskolų kiekį spartinant su likvidavimu susijusius teismo procesus;

2. užtikrinti pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę įgyvendinamų reformų ir investicijų tęstinumą. Išlaikyti sanglaudos politikos programų paramos įgyvendinimo pagreitį, atitinkamais atvejais remiantis išteklių persikirstymu strateginiams prioritetams ir lankstumo galimybėmis per sanglaudos politikos sistemos laikotarpio vidurio peržiūrą;
3. supaprastinti reglamentavimą, racionalizuoti ir skaitmenizuoti administracinius procesus. Baigti kurti aplinkosaugos licencijų ir koncesijos sutarčių dėl jūros kranto reglamentavimo sistemas. Pašalinti dideles specialistų paslaugų teikimo ir naujų įmonių steigimo kliūtis. Gerinti nacionalinės mokslinių tyrimų, plėtros ir inovacijų sistemos valdymą mažinant mokslinių tyrimų politikos valdymo ir finansavimo fragmentaciją. Palengvinti galimybes startuoliams ir veiklą plečiančioms įmonėms gauti finansavimą, be kita ko, plėtojant vietos privatųjį akcinį kapitalą ir rizikos kapitalą. Skatinti įmonių, visų pirma MVI, skaitmenizaciją. Toliau dėti pastangas siekiant supaprastinti teismo procesus ir sutrumpinti jų trukmę paspartinant civilines ir viešųjų pirkimų procedūras. Užbaigti miestų planavimo reformą įsigaliojus miestų planams, apimantiems visą teritoriją;
4. skatinti įperkama elektros energiją plėtojant lankstumo sprendimus ir jūros vėjo energijos pajėgumus, užbaigiant salų tinklų sujungimą ir gerinant skirstomojo tinklo kokybę ir pajėgumus. Perkalibruoti energijos mokesčius siekiant skatinti elektrifikavimą ir imtis konkrečių veiksmų siekiant laipsniškai panaikinti subsidijas iškastiniam kurui, visų pirma pramonės sektoriuje. Spartinti transporto sektoriaus priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą, užbaigti autobusų transporto reformą, taip pat išplėsti ir modernizuoti nacionalinę geležinkelių sistemą, įskaitant Europos geležinkelių eismo valdymo sistemos diegimą. Didinti atsparumą klimato kaitai užtikrinant pagrindinės infrastruktūros tinkamumo atsparumui klimato kaitai didinimą ir imtis veiksmų siekiant padidinti privačiojo draudimo nuo su gaivalinėmis nelaimėmis susijusios žalos apsaugą. Gerinti vandens išteklių valdymą ir infrastruktūrą. Atnaujinti atliekų tvarkymo planus ir pagerinti kietųjų atliekų tvarkymą, be kita ko, regioniniu lygmeniu ir salose;

5. didinti moterų, jaunimo ir pažeidžiamų grupių asmenų užimtumo lygį ir gerinti darbo vietų kokybę skatinant lanksčias darbo sąlygas ir išplečiant formalųjį ikimokyklinį ugdymą ir priežiūrą bei ilgalaikę priežiūrą. Gerinti švietimo rezultatus išplečiant mokytojų rengimą bei vertinimą ir didinant mokyklų savarankiškumą. Dar labiau supaprastinti socialinių išmokų mokėjimo procesus ir gerinti galimybes naudotis paslaugomis. Didinti įperkamo ir socialinio būsto pasiūlą, be kita ko, priėmus naują statybos kodeksą. Skatinti kokybiškų ir įperkamų sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą stiprinant pirminę sveikatos priežiūrą, sprendžiant slaugytojų ir gydytojų trūkumo ir geografinio disbalanso problemas ir mažinant mokėjimų savo lėšomis dalį.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu

Pirmininkas / Pirmininkė